

PREPORUKA KOMITETA MINISTARA BR. R (98) 15 O OBUCI DRŽAVNIH SLUŽBENIKA KOJI PRVI DOLAZE U KONTAKT SA AZILANTIMA, NAROČITO NA GRANIČNIM PRELAZIMA¹

Komite ministara, na osnovu čl. 15. stav *b* Statuta Saveta Evrope,

Podsećajući na Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda iz 1950. godine, Konvenciju iz 1951. i Protokol iz 1967. o statusu izbeglica, kao i na ostale odredbe relevantne za status izbeglica i azilantata koje je usvojio Savet Evrope i drugi nadležni međunarodni forumi;

Imajući u vidu Rezoluciju Parlamentarne skupštine br. 1309 (1996) o obuci državnih službenika koji primaju azilante na graničnim prelazima;

Imajući na umu da, u cilju efikasnog izvršavanja zadataka i sprečavanja proterivanja ili vraćanja silom azilantata sa graničnog prelaza, i u cilju omogućavanja licima koja traže azil da imaju neometani pristup postupku za dobijanje azila, državni službenici koji prvi dolaze u kontakt sa azilantima, a naročito oni koji svoju dužnost obavljaju na graničnim prelazima, moraju proći odgovarajuću i adekvatnu obuku pre i tokom službe kako bi znali da prihvate zahtev za pomoć i snađu se u specifičnim situacijama u vezi sa azilantima;

Naglašavajući da odgovornost za obezbeđivanje odgovarajuće i adekvatne obuke, kao i izbor metoda edukacije za službenike koji prvi dolaze u kontakt sa azilantima, leži prvenstveno na državama članicama, kao i važnost međunarodne saradnje između država, odnosno država i nadležnih međunarodnih organizacija, sa posebnim naglaskom na one države članice koje smatraju da im je potrebna specijalna međunarodna pomoć u pogledu takve obuke;

Bez uticaja na garancije koje su uključene u merodavne međunarodne i regionalne propise koje se tiču obuke i instrukcija službenicima koji prvi dolaze u kontakt sa azilantima;

Ukazujući da u državama članicama postoji različita praksa i podela nadležnosti za prijem zahteva za azil i postupanja po ovim zahtevima;

Imajući u vidu da u praksi država članica postoje različite kategorije državnih službenika koji prvi dolaze u kontakt sa azilantima;

Priznajući, stoga, značaj saglasnosti država članica u pogledu postojanja zajedničkih načela za rešavanje pitanja azila, koja bi bila smernice za praksu unutar država,

Preporučuje državama članicama da oni državni službenici koji prvi dođu u kontakt sa azilantima treba da prođu odgovarajuću obuku kako bi znali da prihvate zahtev za pomoć i snađu se u specifičnim situacijama u vezi sa azilantima.

1. U pogledu onih državnih službenika koji azilante upućuju na državne organe nadležne za postupanje po zahtevu za azil, takvi državni službenici treba da prođu obuku koja će im obezbediti:

1.1. osnovno poznavanje domaćih propisa o zaštiti azilantata i izbeglica, uključujući i administrativne propise i interne instrukcije o postupanju sa azilantima;

1.2. osnovno poznavanje odredbi Konvencije o statusu izbeglica iz 1951. godine i Protokola iz 1967. godine, kao i opšta načela zaštite izbeglica predviđena međunarodnim pravom, a naročito zabranu proterivanja ili vraćanja silom i nezakonito držanje izbeglica na teritoriji države utočišta;

1.3. osnovno poznavanje pravila o zabrani torture, nehumanog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, kako je regulisano Evropskom konvencijom o ljudskim pravima;

1.4. osnovno poznavanje nacionalnih i međunarodnih pravnih ograničenja u vezi sa pritvorom;

1.5. veštine koje su potrebne za identifikovanje i razumevanje zahteva za azil, čak i u onim slučajevima kada azilant nije u situaciji da jasno saopšti svoju nameru da zahteva azil, kao i osnovne veštine sporazumevanja koje se odnose na ophođenje sa azilantima, uključujući i posebne potrebe koje oni mogu imati;

1.6. sposobnost da donesu pravilnu odluku i kako da rade sa prevodiocem kada je to neophodno.

2. U pogledu onih državnih službenika čija je nadležnost da prime zahteve za azil i postupaju po ovim zahtevima, kada njihova nadležnost uključuje i odlučivanje o zahtevu, a imajući u vidu da donošenje konačne odluke pripada centralnom državnom organu, takvi državni službenici proći će obuku koja će im obezbediti:

2.1. detaljno i sistematsko poznavanje svih pravila navedenih pod tačkama od 1.1. do 1.6.;

2.2. veštine vođenja razgovora, uključujući i veštine interkulturalne i međuljudske komunikacije;

2.3. poznavanje stanja ljudskih prava u državi iz koje azilant dolazi, kao i poznavanje situacija u trećim državama;

2.4. sposobnost da utvrde identitet azilanta;

2.5. poznavanje načina utvrđivanja „bezbedne treće države“ koji primenjuju pojedine države članice.

3. Obuka o pitanjima navedenim u stavovima 1. i 2. treba biti obezbeđena pre stupanja u službu i tokom službe. Državni organi nadležni za obuku u državnim službama moraju se upoznati sa postojećim pripremljenim materijalima i učestvovati u posebnim programima čim oni budu dostupni, koje će organizovati nadležne međunarodne vladine i nevladine organizacije, kao i nacionalne agencije u okviru bilateralne i multilateralne saradnje.

¹ Preporuka Komiteta ministara Saveta Evrope (Committee of Ministers of the Council of Europe) usvojena je na 652. sednici zamenika ministara 15. decembra 1998. godine.